

Právo sociálního zabezpečení

Státní sociální podpora

Státní sociální podpora

- účel:
 - obecně – řešení sociálních situací, které jsou obecně společností akceptovány a považovány za potřebné k řešení
 - v ČR – podíl státu na krytí nákladů na výživu a ostatní základní potřeby rodin s dětmi
- základní charakteristika
 - povinné státní zabezpečení
 - systém je prováděn státem a financován státní rozpočtem
 - přesně vymezený osobní a věcný rozsah
 - zaopatřovací princip z hlediska postavení jedince
- upraveno v zákoně č. 117/1995 Sb.
- nutno aplikovat i zákon č. 110/2006 Sb.

Osobní rozsah státní sociální podpory

- vymezeno v ustanovení § 3 zákona č. 117/1995 Sb.
- okruh oprávněných osob
 - fyzická osoba s trvalým pobytem na území ČR (stejnou podmínkou musejí splňovat i osoby společně posuzované)
 - fyzické osoby (cizinci), které mají trvalý pobyt podle zvláštního právního předpisu (zákon o azylu) – rodinní příslušníci také
 - cizinci s dlouhodobým pobytem nad 365 dnů
 - děti – cizinci do jednoho roku věku (narození a hlášení na území ČR)
 - nezletilé děti (cizinci) svěřené na území ČR do péče
 - fyzické osoby, které mají postavení dlouhodobě pobývajících rezidentů v ES s povolením k dlouhodobému pobytu (mají zde bydliště) na území ČR + rodinní příslušníci
 - cizinci s dlouhodobým pobytem na území ČR za účelem vědeckého výzkumu
 - cizinci s doplňkovou ochranou (zákon o azylu)
 - cizinci s povolením k dlouhodobému pobytu za účelem výkonu zaměstnání s vysokou kvalifikací
 - fyzická osoba, které byla podmínka trvalého pobytu prominuta
- obecnou podmínkou je bydliště na území ČR – definice § 5 odst. 6 zákona č. 111/2006 Sb.

Osobní rozsah - pokračování

- pojem „rodina“ pro účely státní sociální podpory – vymezuje ust. § 7, rozumí se jím oprávněná osoba a společně posuzované osoby
 - nezaopatřené děti
 - nezaopatřené děti a rodiče těchto dětí
 - manželé partneři nebo druh a družka, nejde-li o rodiče
 - nezaopatřené děti, jejich rodiče, pokud jsou nezaopatřenými dětmi a jsou osamělí, a rodiče těchto rodičů
- podmínkou je, že spolu trvale žijí a společně uhrazují náklady na své potřeby
 - pozor vyvratitelná právní domněnka společné domácnosti v § 7 odst. 3

Orgány státní sociální podpory

- úřady státní sociální podpory - § 2a
 - v prvním stupni
 - Úřad práce ČR – krajská pobočka a pobočka pro hlavní město Praha
 - ve druhé stupni
 - Ministerstvo práce a sociálních věcí
- Ministerstvo práce a sociálních věcí také jako metodický a řídicí orgán státní správy

Věcný rozsah státní sociální podpory

- základní charakteristika dávek
 - obligatorní, peněžité, opakující se nebo jednorázové, doplňkový charakter
- druhy dávek
 - závislé na výši příjmu
 - přídavek na dítě
 - příspěvek na bydlení
 - porodné
 - ostatní dávky
 - rodičovský příspěvek
 - dávky pěstounské péče – zrušeno z. č. 401/2012 Sb., upraveno nadále zákonem o sociálně-právní ochraně dětí
 - příspěvek na úhradu potřeb dítěte
 - odměna pěstouna
 - příspěvek při převzetí dítěte
 - příspěvek při zakoupení motorového vozidla
 - pohřebné

Právní vztahy státní sociální podpory

- pouze dávkové vztahy
- vznik dávkového vztahu – dávkové schéma stanovené pro jednotlivé dávky
 - pozor opět nutno rozlišovat vznik nároku na dávku a vznik nároku na výplatu dávky
- subjekty
 - oprávněná osoba podle jednotlivých dávek
 - úřad státní sociální podpory
 - další subjekty stanovené zákonem
- obsah – práva a povinnosti subjektů
 - oprávněná osoba – právo (nárok na dávku); povinnosti ohlašovací, osvědčovací, podrobit se odbornému vyšetření
 - úřad státní sociální podpory – poskytovat dávku, vyžadovat oznámení, osvědčení, výzva k přezkoumání zdravotního stavu
 - další subjekty – především informační a osvědčovací povinnosti (např. zaměstnavatel, jiné správní úřady, škola apod.)

Vymezení některý pojmů ve státní sociální podpoře

- nezaopatřené dítě - § 11 a násl.
 - dítě ve věku do skončení povinné školní docházky – nevyvratitelná právní domněnka
 - dítě po skončení povinné školní docházky, nejdéle do věku 26 let, jestliže
 - se soustavně připravuje na budoucí povolání
 - se nemůže soustavně připravovat na budoucí povolání nebo vykonávat výdělečnou činnost pro nemoc nebo úraz
 - z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu je neschopno vykonávat soustavnou výdělečnou činnost
- rozhodný příjem – měsíční příjem rodiny zjištěný za rozhodné období - § 4 a 5
- rozhodné období - § 6
- životní minimum rodiny – součet částek životního minima oprávněné osoby a společně posuzovaných osob podle zákona č. 110/2006 Sb.

Dávky státní sociální podpory

- **přídavek na dítě**
 - opakující se, obligatorní, peněžitá dávka, závislá na výši příjmů
 - oprávněnou osobou je nezaopatřené dítě samo (pozor výplata v závislosti na zletilosti)
 - dávkové schéma
 - nezaopatřené dítě
 - rozhodný příjem v rodině nepřevyšuje součin částky životního minima rodiny a koeficientu 2,40
 - dávková formule – velmi jednoduchá, výše dávky je stanovena pevnou částkou v závislosti na věku dítěte
 - do 6 let 500,- Kč
 - od 6 let do 15 let 610,- Kč
 - od 15 do 26 let 700,- Kč

Dávky státní sociální podpory - pokračování

- příspěvek na bydlení
 - opakující se, obligatorní, peněžitá dávka, závislá na výši příjmu
 - oprávněná osoba – nájemce nebo vlastník bytu (domu)
 - dávkové schéma
 - náklady na bydlení přesahují částku součinu rozhodného příjmu v rodině a koeficientu 0,30 (Praha 0,35) a
 - součin rozhodného příjmu v rodině a koeficientu 0,30 (Praha 0,35) není vyšší než částka normativních nákladů na bydlení
 - dávková formule: rozdíl mezi normativními náklady na bydlení a rozhodným příjmem rodiny vynásobeným příslušným koeficientem
 - doba poskytování příspěvku – 84 kalendářních měsíců v období 10 kalendářních let; doby pobírání se sčítají - § 27 odst. 1
 - výjimka - § 27 odst. 2
 - zrušeno zákonem 252/2014 od 1. 1. 2015

Dávky státní sociální podpory - pokračování

- rodičovský příspěvek
 - opakující se, obligatorní a peněžitá dávka
 - oprávněnou osobou je rodič
 - dávkové schéma
 - obecná podmínka - celodenní a řádná péče o dítě, které je v rodině nejmladší
 - nejdéle do 4 let věku, avšak nejdéle do vyplacení celkové částky 220 tisíc Kč
 - nárok a výše dávky závisí na výši denního vyměřovacího základu pro peněžitou pomoc v mateřství (NP)

Dávky státní sociální podpory - pokračování

- **zvýšená výměra**
 - alespoň jednomu z rodičů lze stanovit DVZ ve výši 70 % 30tinásobku v částce nad 7.600 do 11.500 k datu narození nejmladšího dítěte
 - rodič může volit výši příspěvku
 - nesmí přesáhnout 70 % 30tinásobku DVZ
- **Základní výměra**
 - alespoň jeden z rodičů ke dni narození dítěte dosáhl 70 % 30násobku DVZ v částce nepřevyšující 7.600 Kč nebo
 - DVZ nelze stanovit – vazba na rodičovský příspěvek na starší dítě
 - rodič může volit výši příspěvku
 - dávka nesmí přesáhnout 7.600,- Kč
- **Snížená výměra**
 - žádný z rodičů nesplňuje výše uvedené podmínky
 - rodičovský příspěvek ve výši 7.600 do 9. měsíce po porodu
 - 3.800,- od 10. měsíce po porodu do 4 let věku dítěte
- **Volba výše rodičovského příplatku**
 - jen rodič, který uplatnil nárok na dávku
 - zvolenou výši lze měnit, nejdříve po uplynutí 3 měsíců pobírání dávky
 - volbu nelze provést zpětně
- dávka je vyloučena, pokud dítě pobírá příspěvek na péči
- celodenní řádná péče je definována v § 31 odst. 3

Dávky státní sociální podpory - pokračování

- Porodné
 - jednorázová dávka, obligatorní, peněžitá
 - oprávněná osoba a dávkové schéma
 - žena, která porodila své první živé dítě (porodila současně více živých dětí) nebo druhé živé dítě a nevznikl jí nárok na porodné za 2 děti
 - otec dítěte, jestliže žena, která porodila dítě, zemřela a dávka jí nebyla vyplacena ani nebyla vyplacena jiné osobě, pokud u něho samotného již nevznikl 2x nárok
 - osoba, která převzala dítě do jednoho roku věku do trvalé péče nahrazující péči rodičů (jednalo se o první dítě nebo druhé dítě této osoby a před převzetím nevznikl nárok na porodné), nevadí, pokud na toto dítě vznikl nárok matce nebo otci
 - rozhodný příjem v rodině nepřevyšuje součin částky životního minima rodiny a koeficientu 2,70
 - dávková formule – stanoveno pevnou částkou na první dítě ve výši 13.000,- Kč a na druhé dítě ve výši 10.000,00 Kč
- Pohřebné
 - jednorázová, obligatorní a peněžitá dávka
 - velmi omezený rozsah
 - osoba, která vypravila pohřeb
 - nezaopatřenému dítěti
 - osobě, která byla rodičem nezaopatřeného dítěte
 - výše je stanovena pevnou částkou 5.000,- Kč